

Patrycja Pyrek

Kontrola bezpieczeństwa imprez masowych

Obronność - Zeszyty Naukowe Wydziału Zarządzania i Dowodzenia Akademii Obrony Narodowej nr 4(16), 117-129

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

AUTOR

mgr Patrycja Pyrek

p.pyrek@aon.edu.pl

KONTROLA BEZPIECZEŃSTWA IMPREZ MASOWYCH

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo, kontrola bezpieczeństwa, impreza masowa, służby porządkowe

Zapewnienie kontroli bezpieczeństwa imprez masowych obecnie jest nieodzownym elementem organizacji tego typu spotkań. Zagwarantowanie bezpieczeństwa pozwala na uniknięcie wielu potencjalnie niebezpiecznych sytuacji, które mogłyby zagrazić życiu bądź zdrowiu uczestników imprez masowych oraz mieniu znajdującemu się na terenie spotkań o charakterze masowym. Obecnie bezpieczeństwo osób uczestniczących w imprezach masowych często jest poważnie zagrożone, dlatego tak ważne jest, aby działania na rzecz bezpieczeństwa podczas takich spotkań były realizowane z należytą starannością. Istotne jest też, aby odpowiednie organy dokonywały kontroli bezpieczeństwa podczas takich imprez. Może to pozwolić na zmniejszenie ryzyka, a także ograniczenie jego wystąpienia po spełnieniu określonych warunków bezpieczeństwa lub poprzez wydanie zakazu przeprowadzenia imprezy masowej jego eliminacja. Jest to bardzo ważne w szczególności w sytuacji, gdy występują uzasadnione przesłanki poważnego zagrożenia dla bezpieczeństwa uczestników imprezy, co często wynikać może z niedopełnienia obowiązków przez organizatora. Aby móc uniknąć tego typu zdarzeń zostały stworzone przepisy regulujące organizację imprez masowych¹.

Za bezpieczeństwo imprezy masowej w miejscu oraz czasie jej trwania odpowiedzialny jest przede wszystkim jej organizator. Dodatkowo obowiązek zabezpieczenia imprezy masowej spoczywa również na: wójcie, burmistrzu, prezydencie miasta, wojewodzie, Policji, Państwowej Straży Pożarnej oraz innych jednostkach organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej, służbach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny na terenach kolejowych, służbie zdrowia, a także, gdy wymaga tego sytuacja, na innych właściwych służbach i organach².

---

¹ Zob. *Ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych z dnia 20 marca 2009 roku*, Dz. U. z 2009 r., nr 62, poz. 504, z póź. zm.

² Tamże, art. 5 ust. 1, 3.

Kontrola bezpieczeństwa imprezy masowej jest związana z koordynacją wysiłków wszystkich służb wykonujących zadania w tym zakresie. Dotyczy ona kilku istotnych obszarów, do których można zaliczyć:

- określenie ewentualnych zagrożeń (np. przestępczość pospolita, pożary, wandalizm, protesty, ataki terrorystyczne);
- oszacowanie stopnia oddziaływania potencjalnego zagrożenia;
- ustalenie prawdopodobieństwa wystąpienia określonego zagrożenia;
- opracowanie oceny kosztów i działań niezbędnych dla przeciwdziałania zidentyfikowanym zagrożeniom³.

Istotą kontroli bezpieczeństwa imprezy masowej jest koordynacja zadań wykonywanych przez służby odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa oraz porządku publicznego. Zagadnienie te zostało uregulowane w ustawie o bezpieczeństwie imprez masowych⁴.

Przygotowania dotyczące wypracowania mechanizmów wspólnego działania wymagają od służb sprawnej oraz szybkiej wymiany informacji, a także potencjalnej współpracy operacyjnej⁵. Do obowiązków organu należy nie tylko wydawanie zezwoleń na przeprowadzenie imprezy masowej, lecz także jest on zobligowany do dalszego sprawowania kontroli w kwestii jej bezpieczeństwa⁶. Uprawnienia w obszarze kontroli bezpieczeństwa imprezy masowej posiadają wojewoda oraz wójt (burmistrz, prezydent), właściwi do miejsca, w którym ma się ona odbywać. Są oni odpowiedzialni za zabezpieczenie imprezy masowej poprzez skoordynowanie realizowanych przedsięwzięć, których celem jest zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa w czasie imprezy masowej.

Na prezydenta miasta, burmistrza oraz wójta nałożony jest obowiązek sprawowania kontroli nad przebiegiem spotkania o charakterze masowym wiążący się z podwyższonym ryzykiem zgodnie z określonymi w zezwoleniu warunkami. W sytuacji, gdy impreza nie jest związana z podwyższonym ryzykiem, kontrola ma jedynie charakter fakultatywny⁷. Impreza masowa podwyższonego ryzyka jest to impreza masowa, w czasie której, zgodnie z uzyskanymi wcześniej informacjami o potencjalnych zagrożeniach bądź w wyniku dotychczasowych doświadczeń związanych z zachowaniem uczestników, zachodzi istotna obawa wystąpienia aktów przemocy lub agresji⁸.

Gdy w trakcie przeprowadzanej kontroli prezydent miasta, burmistrz lub wójt stwierdzi, że warunki określone w zezwoleniu przez organizatora nie

---

³ K. Liedel, P. Piasecka (red.), *Bezpieczeństwo Mistrzostw Europy w piłce nożnej Euro 2012*, Difin, Warszawa, 2011, s. 154-160.

⁴ Zob. *Ustawa o bezpieczeństwie imprez...*, art. 31, 32, 33, 34, 34a.

⁵ K. Liedel, P. Piasecka (red.), *Bezpieczeństwo...*, s. 154-160.

⁶ P. Suski, *Zgromadzenia i imprezy masowe*, LexisNexis, Warszawa, 2010, s. 376, 381, 384.

⁷ *Ustawa o bezpieczeństwie imprez...*, art. 31 ust. 1, 2.

⁸ Tamże, art. 3.

zostały spełnione, wydaje wówczas decyzję o przerwaniu danej imprezy masowej w formie ustnej, z jednoczesnym nadaniem jej rygoru natychmiastowej wykonalności, co oznacza, iż określona decyzja jest wykonalna przed upływem terminu przewidzianego do wniesienia odwołania. Organ dostarcza organizatorowi decyzję na piśmie w terminie 7 dni od dnia przerwania imprezy masowej⁹. Taka decyzja może być również wydana na wniosek komendanta Policji, komendanta Państwowej Straży Pożarnej oraz kierownika jednostki organizacyjnej pomocy doraźnej w przypadku stwierdzenia naruszenia warunków bezpieczeństwa przez organizatora imprezy masowej. Organ może również wydać zakaz przeprowadzania spotkania o charakterze masowym, gdy wystąpiło naruszenie warunków bezpieczeństwa, które stanowią podstawę do wydania zezwolenia przez organy sprawujące władzę nad jednostkami samorządu terytorialnego¹⁰.

Wojewoda w następstwie kontroli może wydać negatywną ocenę porządku publicznego oraz stanu bezpieczeństwa. Podczas sporządzania swojej opinii musi uwzględnić stan, jaki powstanie lub też powstał w związku z imprezą masową. Gdy organizator uzyska negatywną ocenę porządku publicznego i stanu bezpieczeństwa imprezy masowej to wojewoda może wydać decyzję administracyjną zakazującą przeprowadzenia spotkania masowego z udziałem publiczności. Wojewoda posiada również uprawnienie do wydania decyzji administracyjnej, na mocy której może być ustanowiony zakaz przeprowadzania imprez masowych przez organizatora na terenie części województwa lub jego całości. Może on być wydany na czas nieokreślony albo określony. Od danej decyzji przysługuje prawo do odwołania do ministra spraw wewnętrznych, jednakże nie wstrzymuje ono wykonania jej. Odwołanie rozpatrywane jest w terminie 14 dni od dnia wniesienia¹¹.

Podmiotem odpowiedzialnym za zapewnienie bezpieczeństwa oraz porządku w czasie trwania imprezy masowej jest jej organizator. Musi on spełniać liczne warunki, które zostały określone w *Ustawie z dnia 20 marca 2009 roku o bezpieczeństwie imprez masowych*¹². Są to wymagania wynikające z przepisów:

- prawa budowlanego, sanitarnych oraz dotyczących ochrony przeciwpożarowej;
- zapewnienia pomocy medycznej, a także zaplecza higieniczno-sanitarnego;
- zagwarantowania wyszkolonej oraz wyposażonej w odpowiedni strój służby porządkowej i informacyjnej;
- zorganizowania łączności pomiędzy podmiotami zabezpieczającymi spotkania o charakterze masowym;

---

⁹ Tamże, art. 31.

¹⁰ Tamże, art. 31, 32.

¹¹ Tamże, art. 34.

¹² Tamże, art. 5.

- zapewnienia dróg ewakuacyjnych oraz dróg ułatwiających dojazd pojazdów Policji i służb ratowniczych;
- dostępności sprzętu ratowniczego i gaśniczego, a także środków gaśniczych wymaganych w sytuacji zabezpieczenia działań ratowniczo-gaśniczych¹³.

Jeśli organizator imprezy masowej spełni wszystkie wyżej wymienione warunki to jest możliwe bezpieczne jej przeprowadzenie oraz zapewnienie porządku publicznego.

Duże znaczenie dla zagwarantowania bezpieczeństwa oraz porządku podczas imprezy masowej mają przede wszystkim wymogi określone w przepisach *Prawa budowlanego* oraz *Ustawy o ochronie przeciwpożarowej*. Realizację danych wymogów stwierdza właściwy miejscowo komendant Państwowej Straży Pożarnej. Kontroluje się przede wszystkim poprawność oznaczenia dróg dojścia oraz rozchodzenia się uczestników imprezy masowej, oznaczenia lokalizacji hydrantów przeciwpożarowych, zaworów, przyłączy wody, gazu i energii elektrycznej, a także inne elementy, które mają wpływ na bezpieczeństwo użytkowników obiektu bądź terenu¹⁴.

Następnym istotnym obowiązkiem organizatora imprezy masowej jest zapewnienie pomocy medycznej. Wymóg ten można uznać za spełniony w momencie wydania pozytywnej opinii przez właściwego miejscowo kierownika pogotowia ratunkowego. Musi być ono jednak poprzedzone zawarciem umowy cywilnoprawnej o zapewnieniu pomocy medycznej w czasie trwania danej imprezy. Osoba organizująca imprezę masową ma także obowiązek wyznaczenia punktów, w których pomoc będzie świadczona, a także zagwarantowania dróg dojazdu pojazdom pogotowia ratunkowego.

Niezwykle ważnym obowiązkiem organizatora imprezy masowej jest zapewnienie dróg ewakuacyjnych. Ustawodawca podkreśla konieczność wyznaczenia co najmniej dwóch dróg ewakuacji oraz dróg dojazdu dla pojazdów pogotowia ratunkowego, Państwowej Straży Pożarnej i Policji. Nie jest możliwe zagwarantowanie bezpieczeństwa osobom uczestniczącym w imprezie masowej, gdy istnieje tylko jedna droga ewakuacyjna lub jedna droga dojazdu dla służb ratowniczych. W takim przypadku prezydent miasta, burmistrz lub wójt nie powinien wydać zezwolenia na przeprowadzenie imprezy.

Zapewnienie prawidłowo wyszkolonej i wyposażonej służby porządkowej oraz informacyjnej, która powinna się wyróżniać od innych uczestników elementami ubioru, jest równie ważnym obowiązkiem organizatora¹⁵. Liczebność służby porządkowej oraz służby informacyjnej określa się w zależności od poziomu ryzyka związanego z imprezą masową. W przypadku imprezy masowej niesklasyfikowanej do imprezy masowej o podwyższonym

---

¹³ Tamże, art. 5 ust. 1, 2, art. 6 ust. 1.

¹⁴ Tamże, art. 26 ust. 1.

¹⁵ G. Gozdór, *Bezpieczeństwo imprez masowych. Komentarz*, Wydawnictwo C. H. BECK, Warszawa, 2008, s. 85.

ryzku wymaga się co najmniej 10 członków służb na 300 osób i co najmniej 1 członka służby porządkowej lub służby informacyjnej na każde następne 100 osób, przy czym członkowie służb porządkowych muszą stanowić co najmniej 20% ogólnej liczby członków służb. Natomiast w przypadku imprezy masowej podwyższonego ryzyka musi być co najmniej 15 członków służb na 200 osób i minimum 2 członków na każde następne 100 osób, jednakże członkowie służby porządkowej muszą stanowić nie mniej niż 50% ogólnej liczby członków służb¹⁶. Służba informacyjna odgrywa znaczącą rolę podczas imprezy masowej, gdyż brak informacji, chaos, czy też zbędne zamieszanie może prowadzić do groźnych skutków oraz chuligańskich zachowań pseudokibiców. Jej obowiązkiem jest udzielanie pomocy zarówno podczas wstępu na imprezę masową, jak i w trakcie jej opuszczania. Zobowiązana jest także do udzielania uczestnikom imprezy masowej niezbędnych informacji dotyczących organizacji, infrastruktury i umiejscowienia jednostek ratowniczych¹⁷. Warunki dotyczące wyposażenia oraz wyszkolenia służb porządkowych organizatora imprezy masowej są określone w przepisach *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie wymogów, jakie powinni spełniać kierownik do spraw bezpieczeństwa, służby porządkowe i służby informacyjne*¹⁸.

Dodatkowym działaniem mającym wpływ na poziom bezpieczeństwa jest obowiązek uzgodnienia z właściwym dla terenu imprezy komendantem Państwowej Straży Pożarnej zasad postępowania w sytuacji wystąpienia miejscowego zagrożenia lub pożaru w obiekcie, gdzie planowane jest przeprowadzenie imprezy o charakterze masowym. Kontroli podlega przede wszystkim harmonogram postępowania w danej sytuacji.

Ważnym obowiązkiem organizatora imprezy masowej jest konieczność udostępniania uczestnikom imprezy masowej lub obiektu regulaminu, w którym zostały określone warunki uczestnictwa oraz zasady zachowania¹⁹. Postanowienia regulaminów mogą być umieszczone na tablicy umiejscowionej w okolicach wejścia do obiektu w sposób umożliwiający uczestnikom imprezy masowej zapoznanie się z jego treścią. Bardzo dobrym rozwiązaniem jest umieszczenie postanowień regulaminów bezpośrednio na bilecie bądź karcie wstępu, dzięki czemu uczestnicy imprezy masowej mogą się z nimi zapoznać przed wstępem na teren obiektu, co pozwala na odpowiednie przygotowanie do udziału w imprezie masowej²⁰. Innym rozwiązaniem może być także poinformowanie uczestników przez środki nagłośniające przed rozpoczęciem imprezy.

---

¹⁶ *Ustawa o bezpieczeństwie imprez...*, art. 6 ust. 2.

¹⁷ G. Gozdór, *Bezpieczeństwo...*, s. 85-89.

¹⁸ *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie wymogów, jakie powinni spełniać kierownik do spraw bezpieczeństwa, służby porządkowe i służby informacyjne*, Dz.U. z 2011 r., nr 183, poz. 1087.

¹⁹ *Ustawa o bezpieczeństwie imprez...*, art. 6 ust. 3.

²⁰ G. Gozdór, *Bezpieczeństwo...*, s. 91-92.

Organizator musi również sporządzić instrukcję postępowania w sytuacji pojawienia się miejscowego zagrożenia lub pożaru w czasie oraz w miejscu imprezy masowej²¹.

Gdy spotkanie ma charakter sportowy to organizator odpowiada także za identyfikację osób biorących udział w takiej imprezie o podwyższonym ryzyku organizowanej w hali sportowej bądź na stadionie. Podczas identyfikacji uczestników danej imprezy dokonuje się za ich zgodą przetwarzania danych w zakresie obejmującym: wizerunek twarzy, imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, informacje o podmiocie wydającym numer identyfikacyjny oraz PESEL, natomiast w przypadku osób, które nie posiadają tego numeru, rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość²².

Organizator zobowiązany jest do zapewnienia bezpieczeństwa podczas masowej imprezy niezależnie od tego czy jest ona imprezą komercyjną nastawioną na osiągnięcie zysku, czy też niekomercyjną. Nie występuje zróżnicowanie co do obowiązków osób organizujących imprezy masowe w kwestii bezpieczeństwa w zależności od rodzaju imprezy.

Istnieje pewien rodzaj udogodnienia dla organizatora imprezy masowej odpłatnej, a mianowicie obowiązek ubezpieczenia się od odpowiedzialności cywilnej, a także zakresu jego odpowiedzialności odszkodowawczej. Niezagarantowanie bezpieczeństwa podczas imprezy masowej i wynikająca z tego szkoda skutkuje powstaniem obowiązku odszkodowawczego, który spoczywa na organizatorze imprezy masowej. Odpowiedzialność organizatora może wystąpić z tytułu czynu niedozwolonego albo wynikać z niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Osoba poszkodowana ma wówczas możliwość wyboru roszczenia, które zagwarantuje mu lepszą ochronę²³.

Odpowiedzialność organizatora imprezy o charakterze masowym obejmuje odpowiedzialność cywilną, karną, a także również administracyjną. Powierzenie zadań z zakresu bezpieczeństwa wyspecjalizowanej jednostce, która zawodowo ochrania ludzi i mienie, nie zwalnia organizatora imprezy od odpowiedzialności za niedopełnienie obowiązków związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa²⁴. Jednostką powołaną do ochrony ludzi i mienia może być pracownik wewnętrznej służby ochrony, który podlega kierownikowi jednostki lub osobie pisemnie przez niego upoważnionej, a także bezpośrednio mu podporządkowanej. Podstawą prawną regulującą utworzenie danej jednostki jest *Ustawa o ochronie osób i mienia z dn. 22 sierpnia 1997 roku*²⁵. Jednostką specjalizującą się w ochronie osób i mienia jest

---

²¹ *Ustawa o bezpieczeństwie imprez...*, art. 6 ust. 4.

²² Tamże, art. 13 ust. 1, 2 pkt. 4.

²³ G. Gozdór, *Bezpieczeństwo...*, s. 82.

²⁴ W. Kotowski, B. Kurzępa, *Bezpieczeństwo imprez masowych. Komentarz do ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych*, Difin, Warszawa, 2009, s. 49, 51.

²⁵ *Ustawa o ochronie osób i mienia z dn. 22 sierpnia 1997 r.*, Dz. U. z 2014 r., poz. 1099, art. 8 ust. 2, art. 9.

osoba wpisana na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej, o której mowa w art. 26 *Ustawy z dn. 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia*²⁶.

Uczestnicy imprezy masowej mają bezwzględny obowiązek stosowania się do wskazań oraz poleceń służb porządkowych i informacyjnych organizatora imprezy, jak również osób odpowiedzialnych za imprezę²⁷.

Ponadto uczestnik takiej imprezy posiada inne obowiązki, do których przestrzegania jest zobowiązany. Wyróżnia się wśród nich:

- respektowanie postanowień regulaminu imprezy masowej oraz regulaminu obiektu;
- niestwarzanie zagrożenia dla bezpieczeństwa pozostałych uczestników spotkania o charakterze masowym²⁸.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa imprezy masowej jej uczestnicy powinni zajmować miejsca wskazane przez służby porządkowe i informacyjne bądź pracowników uprawnionych służb i organów²⁹.

Dodatkowo dla uczestników określone także zostały pewne warunki uczestnictwa. Na imprezę masową zakaz wstępu ma osoba:

- będąca pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających oraz psychotropowych;
- posiadająca orzeczenie, które zakazuje jej wstępu na tego typu spotkania;
- agresywna, zachowująca się prowokacyjnie lub w inny sposób powodująca zagrożenie dla porządku publicznego oraz bezpieczeństwa³⁰.

Gdy wystąpi sytuacja zagrażająca życiu i zdrowiu ludzkiemu, a także i mieniu, pojawi się ryzyko pożaru oraz jakichkolwiek innych sytuacji niebezpiecznych, uczestnicy imprezy są zobowiązani niezwłocznie powiadomić służbę porządkową, funkcjonariuszy Straży Miejskiej lub Policję.

Podczas imprezy zabrania się osobom w niej uczestniczącym posiadania lub wnoszenia materiałów pirotechnicznych, wybuchowych, a także substancji o podobnym działaniu, jak również zażywania substancji psychotropowych lub środków odurzających³¹.

Na spotkaniu, które nie stanowi imprezy masowej podwyższonego ryzyka, dopuszcza się sprzedaż, podawanie oraz spożywanie przez uczestników imprezy napojów alkoholowych zawierających poniżej 3,5% alkoholu, jednak musi się to odbywać w wyznaczonych miejscach. Podawaniem i sprzedażą napojów alkoholowych mogą zajmować się jedynie podmioty

---

²⁶ Tamże, art. 26.

²⁷ W. Kotowski, B. Kurzępa, *Bezpieczeństwo...*, s. 61.

²⁸ *Ustawa o bezpieczeństwie imprez...*, art. 8 ust. 1.

²⁹ W. Kotowski, B. Kurzępa, *Bezpieczeństwo...*, s. 61.

³⁰ *Ustawa o bezpieczeństwie imprez...*, art. 22 ust. 1 pkt. 1.

³¹ Tamże, art. 8 ust. 2.

posiadające odpowiednie zezwolenie. Zabroniona jest sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach twardych, tj. wykonanych z metalu, szkła lub tworzyw sztucznych, gdyż mogą zostać wykorzystane niezgodnie z ich przeznaczeniem, a tym samym stanowić realne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego lub życia³².

Do przeprowadzenia kontroli uczestników imprezy masowej są upoważnieni członkowie służb informacyjnych i porządkowych oraz funkcjonariusze Policji. Służby te weryfikują, czy dane osoby stwarzają zagrożenie dla bezpieczeństwa, są pod wpływem narkotyków lub posiadają niedozwolone przedmioty. Mają także prawo w takim przypadku do przeglądania odzieży oraz bagażu danej osoby.

Prawo do przebywania na terenie, gdzie odbywa się impreza o charakterze masowym, ma osoba będąca w posiadaniu zaproszenia, identyfikatora, ważnego biletu wstępu bądź innego dokumentu uprawniającego do bycia uczestnikiem danej imprezy, co weryfikuje członek służby porządkowej. Osoba uczestnicząca w spotkaniu o charakterze masowym udziela zgody na przetwarzanie przez organizatora danych osobowych, które są konieczne do spełnienia wymogów w zakresie identyfikacji osób. Uczestnik takiego spotkania ma również prawo do uzyskania informacji na temat punktów gastronomicznych, odpowiednio przygotowanych i wyposażonych punktów sanitarnych oraz medycznych przeznaczonych do udzielania pierwszej pomocy, a także przeprowadzania zabiegów. Uczestnikom należy się także udzielenie pomocy zarówno podczas wstępu na imprezę, jak i w trakcie opuszczania jej w taki sposób, aby czynności te następowały płynnie i bez utrudnień³³.

Służbę porządkową można określić jako zatrudnioną przez organizatora grupę osób uczestniczącą w zapewnianiu bezpieczeństwa oraz porządku publicznego w czasie trwania imprezy masowej. Członkowie służby porządkowej są zobligowani do posiadania oznakowania oraz do ukończenia szkolenia³⁴. Wymagania wobec służb porządkowych w zakresie tematyki i formy prowadzenia szkolenia, jednostki właściwej do jego przeprowadzenia oraz wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia zostały uregulowane przez ustawodawcę³⁵. Uprawnienia członków służb mają charakter autonomiczny. Niedopuszczalne jest poszerzanie zakresu uprawnień osób wchodzących w skład służb porządkowych organizatora imprezy masowej, przysługujących im na podstawie odrębnych przepisów. Członkami służb porządkowych organizatora imprezy masowej, poza pracownikami ochrony, mogą być również osoby, które ukończyły odpowiednie szkolenie³⁶.

---

³² Tamże, art. 8a ust. 1-4.

³³ G. Gozdór, *Bezpieczeństwo...*, s. 86-89, 174.

³⁴ Tamże, art. 19 ust. 3, art. 21 ust. 1, 2.

³⁵ Tamże, art. 23 pkt 1.

³⁶ Tamże, s. 162-163.

Służba porządkowa musi być oznaczona identyfikatorami, które powinny zawierać przynajmniej nazwę wystawcy, numer identyfikacyjny oraz fotografię osoby dokonującej czynności. Okres ważności, pieczęć i podpis wystawcy muszą być umieszczone w widocznym miejscu. Osoba, wobec której służba porządkowa wykonuje czynności, nie może posiadać żadnych wątpliwości, że ma do czynienia z członkiem służby porządkowej.

Odpowiednio oznakowane służby porządkowe mają za zadanie utrzymać porządek publiczny na imprezie, tak więc mogą zażądać opuszczenia terenu imprezy przez osoby nieuprawnione, zakłócające porządek bądź łamiące regulamin obiektu³⁷.

Gdy występuje podejrzenie, że osoba próbuje wnieść na imprezę rzeczy niedozwolone oraz w celu zweryfikowania, czy nie zostały umieszczone dane personalne tej osoby w rejestrze zakazów uczestnictwa w imprezach masowych prowadzonym przez Głównego Komendanta Policji, służba porządkowa ma prawo do jej wylegitymowania w celu ustalenia tożsamości. Czynność ta podejmowana jest podczas sprawdzania bagaży i odzieży danej osoby. Zawartość odzieży i bagaży musi być sprawdzana przez co najmniej dwóch pracowników służby porządkowej. Przejrzenie odzieży może być wykonane tylko przez członka służby porządkowej tej samej płci, co osoba kontrolowana. W momencie ujawnienia przez pracownika służby porządkowej posiadania przez osobę kontrolowaną przedmiotów zakazanych, musi on powiadomić o tym zdarzeniu organizatora imprezy, który w miarę potrzeby występuje do Policji o pomoc. Ma także obowiązek uniemożliwić ich wniesienie na teren spotkania o charakterze masowym. Jednakże przed dokonaniem przeglądania odzieży lub bagaży osoby kontrolowanej członek służby porządkowej musi wezwać ją do okazania ich zawartości.

Podczas czynności legitymowania wymagane jest sporządzenie notatki służbowej, która powinna zawierać:

- dane osoby, wobec której zostały podjęte czynności oraz rodzaj dokumentu, jego numer i serię, na podstawie którego ustalono tożsamość osoby;
- nazwiska i imiona członków służby porządkowej, którzy przeprowadzali czynności legitymowania;
- określenie rodzaju przeprowadzonych czynności, ich miejsca i czasu;
- określenie przyczyn i skutków wykonanych czynności.

Weryfikacja uprawnień osoby do przebywania na imprezie masowej nie jest natomiast objęta wymogiem sporządzania notatki służbowej³⁸.

W przypadku stwierdzenia braku uprawnień do przebywania osoby kontrolowanej na imprezie masowej służby porządkowe jej organizatora są

---

³⁷ Tamże, s. 165.

³⁸ Tamże, s. 166-167, 169-172.

uprawnione do wezwania tej osoby do opuszczenia terenu imprezy masowej.

Służba porządkowa ma prawo do zastosowania siły fizycznej w postaci kajdanek, ręcznych miotaczy gazu lub chwytów obezwładniających w przypadku odparcia ataku na członka służby informacyjnej, porządkowej lub innego uczestnika imprezy masowej, a także w sytuacji zagrożenia powierzonych ochronie dóbr oraz niewykonywania poleceń porządkowych przez osoby zakłócające porządek publiczny. Jednakże służby porządkowe podczas wykonywanych czynności powinny w jak najmniejszym stopniu naruszać godność ludzką oraz dobra osobiste osoby, wobec której je podejmują³⁹.

Ponadto służby porządkowe organizatora imprezy masowej wyposażone są w prawo ujęcia osób stwarzających bezpośrednio zagrożenie dla zdrowia ludzkiego bądź życia oraz dla chronionego mienia, co stanowi odmianę zatrzymania prewencyjnego.

Główna różnica pomiędzy ujęciem a zatrzymaniem prewencyjnym polega na tym, że służby porządkowe mogą ująć osobę, która jeszcze nie dokonała czynu zabronionego, lecz w wyraźny sposób stwarza bezpośrednio zagrożenie dla zdrowia, życia i mienia. Członek służby porządkowej może schwytać osobę przyłapaną na popełnianiu przestępstwa lub podczas pościgu mającego miejsce bezpośrednio po nim w przypadku, gdy nie można zweryfikować tożsamości lub istnieje obawa ukrycia się danej osoby. W obydwu zdarzeniach po dokonaniu schwytania należy niezwłocznie przekazać daną osobę Policji. Przetrzywanie danej osoby dłużej niż jest to konieczne oraz bez niezwłocznego powiadomienia służb policyjnych może świadczyć o znamionach przestępstwa pozbawienia wolności człowieka ujętego. Ujęcie prewencyjne może być wykorzystane przez członków służb porządkowych na imprezie masowej do usunięcia osoby zachowującej się sprzecznie z regulaminem imprezy lub zakłócającej porządek publiczny. Istotna różnica pomiędzy prawem do ujęcia osoby, a uprawnieniem do jej usunięcia z miejsca spotkania o charakterze masowym polega na braku obowiązku przekazania w drugim przypadku tej osoby Policji⁴⁰.

Organizator imprezy masowej z odpłatnym wstępem jest odpowiedzialny za faktyczne szkody poniesione przez Policję, Państwową Straż Pożarną, jednostki ochrony przeciwpożarowej, Żandarmerię Wojskową, Straż Miejską czy Gminną, a także służbę zdrowia, które powstały w ramach wykonywania przez nich czynności w miejscu oraz w czasie jej trwania. Odpowiedzialność za szkodę dotyczy równowartości uszkodzonego bądź też zniszczonego mienia należącego do wskazanych wyżej podmiotów, które

---

³⁹ *Ustawa o bezpieczeństwie imprez...*, art. 20 ust. 2-3.

⁴⁰ G. Gozdór, *Bezpieczeństwo...*, s. 180-182.

przedkładają organizatorowi wykaz zniszczonego lub uszkodzonego mienia, jak również wartość poniesionych szkód⁴¹.

W artykułe 52 *Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych z dnia 20 marca 2009 roku* odpowiedzialność za szkodę została określona w sposób obiektywny. Organizator odpłatnej imprezy o charakterze masowym odpowiada za szkody poniesione przez wymienione podmioty także w przypadku, gdy wykona wszystkie swoje obowiązki, których celem jest uniemożliwienie naruszenia porządku. Jest to związane z tym, że organizator uzyskuje dochód z zorganizowania imprezy masowej, dlatego też koszty będące wynikiem zaburzenia porządku na stadionach nie powinny obciążać podatników. Gdy sprzęt Policji lub innych podmiotów został uszkodzony poza terenem imprezy masowej to organizator nie ma obowiązku pokrycia wyrządzonych szkód.

Odpowiedzialność za szkodę nie dotyczy również szkód, które zostały wyrządzone już po zakończeniu imprezy masowej. Podmioty poszkodowane mogą dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych, co zostało określone w *Kodeksie Cywilnym*⁴².

Kierownik jednostki, który dysponuje środkami budżetowymi, wyznacza przedstawiciela odpowiedzialnego za ustalenia powstania szkody, a także zawiadamia organizatora imprezy masowej w ciągu 14 dni przed zaplanowanym terminem rozpoczęcia. Przedstawiciel osoby poszkodowanej przy współdziałaniu reprezentanta organizatora sporządza protokół uszkodzonego i zniszczonego mienia. Rozmiar szkody oraz jej powstanie ustala się natychmiast po zakończonej imprezie, natomiast w wyjątkowych sytuacjach niezwłocznie po ustaniu zagrożenia. Kierownik jednostki na podstawie protokołu określa wysokość szkody według cen zakupu identycznej rzeczy z dnia, w którym powstała szkoda z jednoczesnym uwzględnieniem dotychczasowego stopnia jej zużycia.

Następnie kierownik przekazuje organizatorowi imprezy masowej zestawienie określające wartość uszkodzonego i zniszczonego mienia oraz jego ilość, jak również wysokość odszkodowania. Termin zapłaty odszkodowania przez organizatora wynosi 14 dni od otrzymania zestawienia⁴³.

Gdy osoba organizująca imprezę ma zastrzeżenia do ustalonej w dokumentacji wysokości poniesionej szkody, może wnieść o wyznaczenie niezależnego eksperta, który posiada odpowiednie przygotowanie oraz doświadczenie. Wynik ekspertyzy zostaje następnie przedstawiony kierownikowi poszkodowanej jednostki organizacyjnej przez organizatora równocześnie z wnioskiem o zmianę ustalonej wysokości poniesionej szkody. Kierownik

---

⁴¹ *Ustawa o bezpieczeństwie imprez...*, art. 52 ust. 1-2.

⁴² G. Gozdór, *Bezpieczeństwo...*, s. 197, 199.

⁴³ W. Kotowski, B. Kurzępa, *Bezpieczeństwo...*, s. 151-153.

jednostki po porównaniu dokumentacji z ekspertyzą ma prawo zmienić ustaloną wcześniej wysokość poniesionej szkody⁴⁴.

Organizator imprezy o charakterze masowym z odpłatnym wstępem ma obowiązek zawrzeć umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone uczestnikom tego spotkania. Minister do spraw instytucji finansowych po odbyciu konsultacji z ministrem do spraw sportu oraz kultury fizycznej ustala minimalną sumę gwarancyjną, szczegółowy zakres ubezpieczenia, a także termin powstania obowiązku ubezpieczenia⁴⁵. Ubezpieczenie nie dotyczy sytuacji, gdy zawodnik biorący udział w imprezie masowej wyrządzi szkodę innemu zawodnikowi w ramach gry zespołowej⁴⁶.

Współcześnie bezpieczeństwo osób uczestniczących w imprezach masowych niejednokrotnie jest poważnie zagrożone, dlatego tak ważne jest, aby działania na rzecz bezpieczeństwa podczas takich spotkań były realizowane z należytą starannością. Istotne jest też, aby odpowiednie organy dokonywały kontroli bezpieczeństwa podczas takich imprez. Może to pozwolić na zmniejszenie ryzyka, a także ograniczenie go w uzasadnionych sytuacjach w całości poprzez wydanie zakazu przeprowadzenia imprezy masowej. Aby zapewnić bezpieczeństwo uczestnikom spotkania o charakterze masowym, ważne są: współdziałanie organizatora ze służbami porządkowymi i informacyjnymi, pomocą medyczną, a także stosowanie się uczestników imprezy masowej do obowiązującego regulaminu oraz instrukcji, a przede wszystkim kontrola realizacji wszystkich wymogów z zakresu bezpieczeństwa przez odpowiednie organy.

Bibliografia

1. Gozdór Grzegorz, *Bezpieczeństwo imprez masowych. Komentarz*, Wydawnictwo C. H. BECK, Warszawa, 2008.
2. Kotowski Wojciech, Kurzępa Bolesław, *Bezpieczeństwo imprez masowych. Komentarz do ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych*, Difin, Warszawa, 2009.
3. Liedel Krzysztof, Piasecka Paulina (red.), *Bezpieczeństwo Mistrzostw Europy w piłce nożnej Euro 2012*, Difin, Warszawa, 2011.
4. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie wymogów, jakie powinni spełniać kierownik do spraw bezpieczeństwa, służby porządkowe i służby informacyjne*, Dz.U. z 2011 r., nr 183, poz. 1087.
5. Suski Paweł, *Zgromadzenia i imprezy masowe*, LexisNexis, Warszawa, 2010.
6. *Ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych z dnia 20 marca 2009 roku*, Dz. U. z 2009 r., nr 62 poz. 504, z póź. zm.

---

⁴⁴ P. Suski, *Zgromadzenia...*, s. 394.

⁴⁵ *Ustawa o bezpieczeństwie imprez...*, art. 52 ust. 3.

⁴⁶ G. Gozdór, *Bezpieczeństwo...*, s. 200-201.

7. *Ustawa o ochronie osób i mienia z dn. 22 sierpnia 1997 r.*, Dz. U. z 2014 r., poz. 1099.

CONTROL OF MASS EVENTS' SAFETY AND SECURITY

Abstract: The article raises issues concerning control of mass events' safety and security. The division of responsibilities for security control, as well as resulting rights and obligations of particular units are described. The basic security rules during mass events' organization that not only the mass events' organizers and services but also participants themselves have to obey are differentiated. There are also included actions that mass events' security services have to undertake in particular situations and procedures of their execution so as not to infringe upon their personal dignity of mass events' attendees.